

Liberals d'Andorra: trajectòria i pactes

Tall documental: 18 d'octubre de 2026. **Estat:** investigació inicial fonamentada; encara no auditoria exhaustiva dels programes complets de 2019 i 2023.

1. Delimitació: qui respon de cada etapa?

- **2019–2023:** Liberals és soci del Govern Esport, amb responsabilitat executiva durant bona part de la legislatura. Cal examinar decisions dels seus ministeris i les decisions col·legiades; distingir la seva acció de la dels altres socis.
- **2022:** escissió de Judith Pallarés i quatre consellers liberals (Ferran Costa, Marc Magallon, Eva López i Sílvia Ferrer), que després formen **Acció**. Les trajectòries dels càrrecs que abandonen el partit no són automàticament la línia política orgànica de Liberals després de la ruptura.
- **2023:** llista nacional encapçalada per Josep Maria Cabanes. **893 vots (4,66% dels vots a candidatures nacionals)**. Sobre 29.958 electors registrats al cens, representen **2,98% del cens**. Sense escó nacional. Víctor Pintos entra després com a conseller vinculat al pacte parroquial DA–Liberals d'Andorra la Vella; distingir candidatura parroquial de llista nacional.
- **Setembre 2025:** Víctor Pintos passa al grup de Ciutadans Compromesos.
- **Novembre 2025:** pacte electoral amb Acció, sense fusió orgànica; Liberals també anuncia col·laboració política amb CC.

2. Govern 2019: quatre carteres inicials

- Jordi Gallardo: Presidència, Economia i Empresa.
- Víctor Filloy: Afers Socials, Habitatge i Joventut.

- Judith Pallarés: Funció Pública i Reforma de l'Administració (posteriorment Afers Socials, Joventut i Igualtat).
- Verònica Canals: Turisme (deixa el ministeri abans de final de legislatura). FONT PRINCIPAL: Govern 22/05/2019, [F0147]; reestructuració a [F0148].

3. Programa 2019: propostes expressades al Consell General

Document primari revisat: Diari Oficial del Consell General núm. 7/2019, sessió del 14/05/2019, pàgines 44–46, intervenció en representació de Liberals. És una transcripció institucional de les posicions defensades a la investidura; **no substitueix íntegrament el programa electoral de 51 pàgines.**

- **Transparència:** aprovar una llei de transparència i accés a la informació (qualificat pel partit com el cinquè compromís electoral). **Actuació:** Llei 33/2021 de transparència aprovada 02/12/2021, vigent des del 29/06/2022. **Pendent:** temps de resposta a sol·licituds, grau de publicitat activa, denegacions i dades reutilitzables.
- **Digitalització i simplificació de l'Administració:** identificat com sisè compromís. **Pendent:** inventari de tràmits digitals complets, simplificacions reglamentàries i casos d'ús; no donar-lo per acabat només per haver creat portals.
- **Impost turístic i millora del turisme:** defensa de la taxa turística i destinació a qualitat i sostenibilitat. **Actuació:** Llei 19/2022 de l'impost sobre estades en allotjaments turístics, aplicació des de l'1/07/2022. **Pendent:** recaptació total 2022–2025 i despesa finalista verificable del Fons per a l'impuls del turisme.
- **Adhesió al FMI:** defensaven prosseguir la candidatura. **Actuació:** Andorra ingressa el 16/10/2020. Acció executada sota Govern tripartit; atribució col·lectiva.
- **Reserva de la Biosfera UNESCO:** anunciaven la candidatura nacional d'Andorra com a projecte estratègic. **Situació:** Govern aprova presentar formalment la candidatura el 30/09/2026. Aquesta aprovació

és set anys després de la defensa pública; encara no equival a un reconeixement de la UNESCO.

- **Habitatge:** es defensà un fons immobiliari concertat amb el sector privat, ajudes a l'emancipació i un institut per a polítiques i dades d'habitatge. **Pendent:** identificar els instruments institucionals que s'hi corresponguin, volum financer, parc construït, ajudes i resultat.
- Drets civils, medi ambient i transport: el programa abordava la igualtat, la protecció de les persones LGTBIQ+, l'economia circular i la mobilitat sostenible. Les mesures literals i les votacions vinculades requereixen atribució individual, amb el programa original [F0149].

4. Les propostes de campanya de 2023 que es poden atribuir a Cabanes

- **Fiscalitat:** Cabanes va anunciar que no incrementaria impostos si governava. És un compromís condicional d'una candidatura que no va encapçalar el Govern: no s'ha de mesurar com a decisió executiva de Liberals 2023–2026.
- **UE:** proposta de fer estudis d'impacte de l'acord i de l'escenari de quedar-ne al marge, sense subordinar la decisió al calendari inicial. Contrastar amb posicions parlamentàries i informes encarregats després.
- **Habitatge:** les declaracions de Víctor Pintos a setembre 2023 defensaven retirar gradualment la intervenció sobre els lloguers i que el mercat es regulés. És una posició atribuïble al conseller liberal en aquella data, no prova literal del programa nacional.
- **Pensions:** debat sobre reforma amb consens i sense tensionar famílies/empreses; documentar les esmenes o propostes concretes de 2023–2026 abans d'atribuir-ne resultats. FONT: [F0150] i [F0151].

5. La ruptura del 2022 i el pacte del 2025

- Les primàries guanyades per Cabanes davant Pallarés (un vot de diferència) van precedir la sortida pública de Pallarés i quatre parlamentaris el 14/06/2022. Els escindits van denunciar diferències de gestió i d'orientació del projecte, i van formar Acció.

- El 18/11/2025 s'anuncia acord de candidatura electoral entre Liberals i Acció. El congrés de Liberals del 24/11/2025 ratifica col·laboració amb CC i aproximació a Acció, sense que aquest acord sigui sinònim de fusió jurídica.
- La presidenta Cristina Rico exposava el desembre 2025 que els pactes parlamentaris separats amb CC (Liberals) i DA (Acció) dificultaven una fusió. **Preguntes:** existeix programa conjunt? quins punts divergents de 2022 s'han renegociat? quin acord de repartiment de llocs, subvencions i drets de decisió s'ha aprovat? quines candidatures són d'un partit i quines coalicions territorials?

6. Afiliacions europees: vincle acreditat

L'ALDE Party publica el 06/01/2026 la llista de membres de ple dret. Hi consten per Andorra **Liberals d'Andorra** (893 vots / 4,66%) i **Acció** (805 vots / 4,20%). Cada partit té 1 delegat amb vot al Consell i 2 al Congrés segons la taula de representació de 2026. **Són dos membres orgànics diferents d'una mateixa família europea.** La llista no prova cap vinculació de l'ALDE amb la resta dels aliats andorrans. FONT: [F0152].

7. Finançament i dades en seguiment

L'informe de fiscalització dels comptes de 2024 recull 3.053,46 € de transferències públiques comunicades a Liberals. Aquesta dada no equival als ingressos totals del partit ni al cost per vot. Per obtenir una comparació completa cal considerar subvencions de representació, quotes, donacions, saldos i pactes financers entre socis electorals. Font: [F0153].

8. Preguntes que permeten fiscalitzar

118. Quines deu promeses de 2019 van arribar a llei, reglament i resultat mesurable abans del 2023?
119. Qui va assumir i què va executar cadascun dels quatre ministeris liberals?

120. Com es van repartir recursos, responsabilitats i vots a la coalició 2019–2023?
121. Quines propostes canvien de 2019 a la campanya de Cabanes de 2023?
122. Quins desacords ideològics documentats van produir la ruptura i en quines matèries s'han reconduït des del 2025?
123. Quins acords vinculants regulen la futura coalició, la seva comptabilitat i la presa de decisions?
124. Quin percentatge d'execució final tenen les mesures d'habitatge del govern tripartit, evitant atribuir tots els resultats a un sol soci?

9. Fonts addicionals

- Documentació bibliogràfica del programa 2019, **51 pàgines**, Biblioteca Nacional: [F0154]. El PDF original del programa no s'ha descarregat.
- Pacte de govern de 2019 i cinc eixos: [F0155].
- Altres nomenaments i reestructuració: [F0148].
- Llei transparència: [F0070].
- Llei impost turístic: [F0156].
- Adhesió FMI: [F0157].
- Candidatura Reserva Biosfera, 30/09/2026: [F0158].
- Escissió 2022: [F0159].
- Acords 2025: [F0160] i [F0161].

Seguiment indispensable abans de tancar el capítol: obtenir els dos programes íntegres (2019 i 2023), actes de partit i pactes orgànics, votacions individuals, comptes anuals complets i estadístiques de resultats dels ministeris. No tractar com a incompliment imputable a l'oposició una promesa que requeria controlar el Govern.